

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **F. K.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2024, č. j. OAM-141/ZA-ZA11-ZA01-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2024, č. j. 20 Az 10/2024-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce se bránil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl jako nedůvodnou.

[3] Městský soud předeslal, že napadené rozhodnutí netrpí vadami, které by zakládaly jeho nepřezkoumatelnost. Dále shrnul skutečnosti týkající se žalobcova azylového příběhu vyplývající ze správního spisu a poukázal na to, že žalobce uvádí pouze ekonomické důvody, pro které podává svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany. Tvrdí totiž, že chce v České republice pracovat, aniž současně uvádí, že by nemohl pracovat v zemi původu. Do České republiky se přemístil z Maďarska, kde pracoval legálně. Učinil tak, protože se mu líbily fotografie této země. Neuvádí žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je nemožnost najít v zemi původu pracovní uplatnění a důstojnou obživu a neuvádí ani žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. S poukazem na § 16 odst. 4 zákona o azylu městský soud dodal,

že žalovaný nebyl povinen v žalobcově případě zvažovat udělení humanitárního azylu, jak tento požadoval.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností. Navrhuje jej zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel namítá, že městský soud nekriticky převzal závěry žalovaného a nepřihlédl k důvodům pro udělení humanitárního azylu. Má za to, že jeho žádosti by mělo být vyhověno, jelikož se nachází v neřešitelné situaci spočívající v tom, že pro nedostatek uplatnění a příležitostí není schopen si zajistit obživu v zemi svého původu. Ta nenabízí ochranu lidských práv ani demokratickou možnost uplatňování politických práv a svobod.

[6] Městský soud se podle stěžovatelova mínění také nedostatečně zaobíral námitkou, podle níž žalovaný neposoudil ekonomickou situaci v jeho domovském státě. V důsledku toho nebylo postaveno na jisto, zda je stěžovatel schopen získávat finanční prostředky na obživu rodiny právě tam.

[7] Městský soud konečně nedostatečně posoudil bezpečnostní a politickou situaci v zemi stěžovatelova původu. Z podkladů obstaraných žalovaným totiž nevyplývá spolehlivý závěr o možnosti řešení jeho obav vyplývajících ze soukromoprávního sporu prostřednictvím místního policejního orgánu, který by byl nezávislý.

IV.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že kasační stížnost považuje za nedůvodnou. Pokazuje na to, že se v řízení o stěžovatelově žádosti nedopustil žádné nezákonnosti a obstaral relevantní podklady pro své rozhodnutí. Se všemi stěžovatelovými tvrzeními se v napadeném rozhodnutí dostatečně a srozumitelně vypořádal, opodstatněnost jeho žádosti však nedovodil. Žalovaný se ztotožňuje s právním posouzením věci městským soudem. Dodává, že stížnostní námitky se podobají těm žalobním. Z uvedeného důvodu odkazuje na své vyjádření učiněné v řízení o žalobě, na němž setrvává, a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné.

[10] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Na něj nyní v podrobnostech odkazuje.

[11] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikатурních závěrů však Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil. Ostatně stěžovatel v tomto

pokračování

směru v kasační stížnosti ani ničeho netvrdil. Z výše uvedené rekapitulace kasační stížnosti nepochybně plyne, že stěžovatel požaduje přezkum napadeného rozsudku, aniž by se měly při posuzování namítaných kasačních důvodů řešit i právní otázky dosud neřešené vůbec či řešené v judikatuře rozdílně, resp. aniž vyplynula potřeba tzv. judikturního odklonu od výkladu přijímaného v otázkách stěžovatelem nastolených, nebo aniž by městský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a jeho rozhodnutí by tak mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud neshledal.

[12] Nejvyšší správní soud předesílá, že z jeho ustálené judikatury plyne, že ekonomické důvody samy o sobě nelze považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy podle § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Nejedná se o azylově relevantní důvod (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Mají-li ekonomické důvody žádosti nabýt relevance i z hlediska mezinárodní ochrany, musí k nim přistoupit další okolnosti, například musí ekonomické problémy žadatele ohrožovat existenčně a zároveň k nim dochází z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (srov. usnesení NSS ze dne 27. 8. 2008, č. j. 5 Azs 60/2008-69, či rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2023, č. j. 10 Azs 321/2022-26).

[13] Stěžovatel ve správním řízení uváděl, že ze země původu odešel za prací, neměl zde žádné problémy a svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany podal právě proto, aby mohl v České republice pracovat. V případě svého návratu do země původu by pokračoval v dosavadním životě a práci tam. Stěžovatel tedy tvrdil pouze ekonomické důvody a zájem pracovat v České republice, žádné obavy ze souvisejícího nebezpečí, které by bylo azylově relevantní, neuvedl, ač mu v tom nic nebránilo. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí věnoval všem otázkám, které vyplynuly ze stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany a z toho, co uvedl v pohovoru k ní. Jelikož z uvedeného je zřejmé, že ekonomická situace stěžovatele zjevně není způsobena některým z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, nelze žalovanému vytýkat, že stěžovatelovu žádost založenou pouze na ekonomických důvodech posoudil jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) téhož zákona.

[14] Z judikatury Nejvyššího správního soudu současně plyne i to, že je na samotném žadateli, aby tvrdil existenci azylových důvodů. Není úkolem žalovaného, aby důvody za žadatele domýšlel (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Naopak je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Z toho vyplývá, že správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí právě ze žadatelovy výpovědi. Pokud tedy stěžovatel ve správním řízení netvrdil ničeho o tom, že v zemi původu není schopen z příjmů zajistit obživu sobě a své rodině, nebylo povinností žalovaného se uvedené otázce věnovat. To správně potvrdil také městský soud v napadeném rozsudku.

[15] K tvrzenému nekritickému převzetí závěrů žalovaného ze strany městského soudu zbývá dodat, že pokud je rozhodnutí správního orgánu dostatečně odůvodněno, není bez dalšího takový postup správního soudu zapovězen (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130). V posuzované věci však městský soud neustrnul na tom, že by pouze převzal závěry žalovaného, nýbrž v napadeném rozsudku vyslovil vlastní úvahy ohledně možnosti vyhovět stěžovateli žádosti o udělení mezinárodní ochrany s ohledem na jím tvrzené ekonomické důvody.

[16] Namítá-li v této souvislosti stěžovatel, že se městský soud nezabýval důvody pro udělení humanitárního azylu, ani v tom mu nelze přisvědčit. Jak opakovaně uvedeno, stěžovatel ve správním řízení uváděl pouze ekonomické důvody, pro něž podává svoji žádost. Pro uvedené ji následně žalovaný shledal zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Právě s ohledem na uvedené tudíž městský soud poukázal v odst. 21. napadeného rozsudku na § 16 odst. 4 téhož zákona s tím, že v takovém případě se neposuzuje mimo jiné to, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, tedy azylu humanitárního. Uvedenou otázku tedy městský soud nepominul, byť ji posoudil odlišně od toho, jak by si přál stěžovatel.

[17] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že ze stěžovatelových tvrzení neplyne, že by se v jeho případě jednalo o případ hodný zvláštního zřetele, jak předpokládá § 14 zákona o azylu (*Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl [...] z humanitárního důvodu.* - důraz přidán soudem).

[18] Namítá-li stěžovatel závěrem své kasační stížnosti také to, že se městský soud nedostatečně zabýval posouzením bezpečnostní a politické situace v zemi původu z důvodu obav vyplývajících ze soukromoprávního stěžovatelova sporu, a tím, zda jej lze řešit prostřednictvím tamního nestranného policejního orgánu, Nejvyšší správní soud dodává, že se jedná o nové tvrzení, dříve ve správním řízení či v žalobě neuplatněné. K takovému však Nejvyšší správní soud nemůže v souladu s § 109 odst. 5 s. ř. s. přihlížet.

[19] Nejvyšší správní soud shrnuje, že městský soud se v napadeném rozsudku vyjádřil ke všem uplatněným žalobním bodům, žádný z nich neopomněl a věcně, srozumitelně a přesvědčivě vypořádal veškeré žalobní námitky. Poukázal na důvody stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany (ekonomické důvody a zájem pracovat v České republice), zohlednil výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace a podklady a tyto podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající hmotněprávní normy, aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci. Dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura tak dává odpověď na všechny stěžovatelovy námitky.

VI.

[20] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu

pokračování

ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalovanému jako v řízení úspěšnému účastníku žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu